

Naučni metodi u psihologiji

Prof dr Nera Zivlak-Radulović

Metode psihologije

Kao empirijska nauka psihologija istražuje ono što može opažati i provjeriti, a do saznanja dolazi istraživanjem.

- 1.Samopažanje ili introspekcija
- 2.Opažanje u prirodnim uslovima
- 3.Anketa
- 4.Korelacijska metoda
- 5.Eksperiment
- 6.Testovi i upitnici
- 7.Proučavanje slučaja -može biti previše subjektivna -dubinsko proučavanje pojedinca i njegovog slučaja

Introspekcija je opažanje vlastitih psihičkih procesa. Čovjek je u stanju da opaža i opisuje, bilo u trenutku samog doživljavanja ili naknadno u sjećanju. Potkraj prošlog stoljeća, kad se počela razvijati moderna psihologija, introspekcija je bila njezina glavna metoda.

Ova metoda je ograničena zbog sljedećih razloga:

- samoopažanje može izmijeniti doživljavanje, a neki se doživljaji ne mogu istodobno doživljavati i opažati (npr. velik strah).
- Riječi su često nepriklade i nedovoljne za opis doživljaja
- samoopažanjem se ispituju pojave koje su privatne ili subjektivne, dostupne samo osobi koja doživljava pa ne mogu biti objektivne

- **Opažanje u prirodnim uslovima**

Ova metoda je dugotrajna i uglavnom se koristi kod djece

Anketa je naziv za skup postupaka pomoću kojih se prikupljaju i analiziraju izjave ljudi kako bi se dobili podaci o njihovom ponašanju, stavovima, mišljenjima, interesima i slično, radi ispitivanja javnog mjenja, tržišta ili kao temelj za potrebe medicinskog, sociološkog ili nekog drugog istraživanja.

- Izjave se pobuđuju promišljeno odabranim pitanjima koja trebaju biti jednostavna, jasna, nedvosmislena i nesugestivna. Pitanja se mogu postaviti pismeno, pomoću otisnutog upitnika, ili usmeno, putem intervjua
- Pitanja se ne postavljaju bilo kome, već pažljivo izabranom uzorku ispitanika koji mora biti reprezentativan za populaciju koja se proučava.
- Vrijednost ankete je ograničena, jer spoznaje koje nam ona može dati zavise o iskrenosti ispitanika i o njihovoj sposobnosti da odgovore na postavljena pitanja.

-
- **Eksperiment** je jedna od osnovnih metoda naučne spoznaje. To je postupak kojim se izaziva neka pojava radi zapažanja, istraživanja i tumačenja.
 - postupak u kojem se u kontrolisanim uslovima namjerno izaziva neka pojava radi opažanja i mjerenja
 - -dijelovi eksperimenta problem – pitanje koje traži odgovor
 - hipoteza – pretpostavljeni odgovor na problem, na kraju se ili potvrdi ili odbaci
zavisna varijabla – predmet proučavanja i mjerenja nezavisna varijabla – varijabla koju namjerno unosimo u eksperiment i variramo da provjerimo utjecaj na zavisnu

Korelacijska metoda -metoda utvrđivanja povezanosti među karakteristikama ili pojavama -od -1 preko nule do +1

0 znači da nema povezanosti,

>0 znači da su karakteristike proporcionalne,

<0 znači da nisu

-
- **Testovi i upitnici**
 - Testovi inteligencije
 - Testovi na organizaciju
 - Testovi ličnosti